

PATVIRTINTA
Gargždų lopšelio-darželio „Naminukas“
direktorium 2019 m. gruodžio 23 d.
įsakymu Nr. V-109

GARGŽDŲ LOPŠELIS-DARŽELIS „NAMINUKAS“

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS, INTERVENCIJOS IR STEBĖSENOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gargždų lopšelio-darželio „Naminukas“ (toliau – Lopšelis-darželis) smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos ir stebėsenos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis patvirtintomis LR Švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190.

2. Tvarkos aprašo paskirtis – padėti Lopšelio-darželio bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

3. Tvarkos aprašas nustato smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą Lopšelyje-darželyje.

4. Tvarkos aprašo tikslas - ugdyti pozityvų vaiko elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, grupės, įstaigos, šeimos lygmeniu.

5. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

5.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

5.2. kiekvienas Lopšelio-darželio administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

5.3. veiksmy turi būti imamas visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžių ir pareigas;

5.4. Visi Lopšelio-darželio bendruomenės nariai kiekvienų mokslo metų pirmąją savaitę turi būti supažindinti su Lopšelio-darželio patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka.

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

6.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui;

6.2. patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

6.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.2.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.2.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų

skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.;

6.3. patyčias patiriantis vaikas – ugdytinis, iš kurio yra tyčiojamas;

6.4. besityčiojantysis/skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

6.5 patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi ugdytinis (-iai);

6.6. patyčių stebėtojas – vaikas, matantis ar žinantis apie patyčias;

6.7. patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis Lopšelio-darželio bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

6.8. patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

6.9. patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos Lopšelyje-darželyje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

7. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija; Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymus įgyvendinančiais teisės aktais.

II. SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

8. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi Lopšelio-darželio veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi Lopšelio-darželio direktorius, Vaiko gerovės komisijos nariai, grupių mokytojai, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, o jos vykdyme dalyvauja visi Lopšelio-darželio bendruomenės nariai.

9. Lopšelio-darželio direktorius yra atsakingas už Lopšelio-darželio Tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio Lopšelio-darželio patyčių prevencijos priemonių plano parengimą (planas įtraukiamas į Vaiko gerovės komisijos planą), jo pristatymą bendruomenei ir vykdymą.

10. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja Vaiko gerovės komisija, kuri kasmet:

10.1. vykdo stebėjimus bei pokalbius, esant poreikiui inicijuoja ir koordinuoja apklausos vykdymą ir apibendrina jos rezultatus.

10.2. surenka apibendrintus duomenis iš grupių mokytojų apie Lopšelyje-darželyje fiksuotus pranešimus dėl smurto ir patyčių atvejų ir atlieka jų analizę;

10.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

10.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

10.5. teikia siūlymus Lopšelio-darželio direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo, darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

10.6. teikia siūlymus Lopšelio-darželio direktoriui dėl Tvarkos aprašo tobulinimo;

10.7. atlieka kitus Lopšelio-darželio Tvarkos apraše numatytus veiksmus.

11. Kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo Tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

12. Grupės mokytojas nuolat vykdo patyčių stebėseną ir prevenciją savo grupėje:

12.1. Ryto rato metu kreipia dėmesį ir aptaria su vaikais žodines, fizines, socialines, elektronines patyčias (jų atpažinimą, ypatumus ir tinkamą reagavimą) pasirinkta forma: tikslas – aptarti su vaikais priežastis, kodėl vyksta patyčios, drąsinti apie tai kalbėti atvirai, pasakyti suaugusiajam, aptarti galimus sprendimų būdus:

12.2. informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus grupėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis:

12.3. kiekvieno tėvų susirinkimo metu skiria laiko mikroklimatui grupėje aptarti. Su tėvais aptiriamos žodinės, fizinės, socialinės, elektroninės patyčios (jų atpažinimas, ypatumai ir tinkamas reagavimas), konkrečios probleminės situacijos grupėje bei jų sprendimai. Svarbi dalis – tėvų motyvavimas atpažinti ir tinkamai reaguoti į patyčias.

III. SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

13. Visais įtariamų ir realių smurto ir patyčių atvejais kiekvienas Lopšelio-darželio administracijos atstovas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:

13.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą/patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

13.2. primena vaikui, kuris tyčiojasi, Lopšelio-darželio nuostatas ir elgesio taisykles;

13.3. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus, globėjus/rūpintojus) ar Lopšelio-darželio darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

13.4. informuoja grupių mokytojus apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias ar smurto atvejus;

13.5. tiesiogiai informuojant vieną iš Vaiko gerovės komisijos narių apie įtariamas ir/ar įvykusias smurtą/patyčias (ar elektronines patyčias), kartu pateikia užpildytą pranešimo apie patyčias formą (Priedas Nr. 2).

14. Grupės mokytojas gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias smurtą/patyčias:

14.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai smurto/patyčių atvejis;

14.2. organizuoja individualius pokalbius su smurto/patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

14.3. vykdo tolesnę smurto/patyčių situacijos stebėseną;

14.4. užpildo pranešimo apie smurtą/patyčias formą (Priedas Nr. 2); ją perduoda Vaiko gerovės komisijos pirmininkui.

15. Užpildytą formą priėmęs asmuo (Vaiko gerovės komisijos pirmininkas) formą registruoja Smurto/patyčių registracijos žurnale (Priedas Nr. 3):

15.1. nesibaigus smurto/patyčių situacijai, imasi spręsti smurto/patyčių atvejį;

15.2. esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį.

16. Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:

16.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais ir jo tėvais, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

16.2. informuoja Lopšelio-darželio direktorių apie esamą situaciją;

16.3 vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.

17. Lopšelio-darželio bendruomenės nario, įtarusio smurtą/patyčias ar liudijusio smurto/patyčių atvejį, gavusio apie jas pranešimą, veiksmai:

17.1. vaikui smurtaujant/pasityčiojus iš administracijos atstovo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti Lopšelio-darželio direktorių, kuris imasi Lopšelio-darželio tvarkos apraše ar kituose dokumentuose numatytų veiksmų.

18. Lopšelio-darželio direktorius, sužinojęs apie darbuotojo patiriamas smurtą/patyčias arba darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių.

19. Kitiems smurto/patyčių dalyviams pagal individualius poreikius Lopšelyje-darželyje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba arba jie nukreipiami į kitas, reikiamą pagalbą galinčias suteikti institucijas (pvz., Klaipėdos r. pedagoginę psichologinę tarnybą, Vaiko teisių ir pan.).

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

21. Smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos ir stebėsenos vykdymo tvarkos aprašas talpinamas internetinėje svetainėje susipažinimui.

GARGŽDŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „NAMINUKAS“ REAGAVIMO Į SMURTA/PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS

PASTEBĖJUS AR ĮTARUS SMURTA/PATYČIAS

Bet kuris Lopšelio-darželio darbuotojas nedelsiant reaguoja ir stabdo smurtą/patyčias

Apie įvykį praneša grupės mokytojui

Mokytojas skubiai aiškinasi situaciją, kalbasi su vaikais, jų tėvais, stebi situaciją

Pastebėjus, kad smurtas/patyčios kartojasi, užpildo pranešimo apie smurtą/patyčias formą (Priedas Nr. 2) ir perduoda Vaiko gerovės komisijos pirmininkui, psichologui ar direktoriaus pavaduotojui

Užpildytą formą priėmęs asmuo, ją registruoja Patyčių registracijos žurnale (Priedas Nr. 3) ir:

Imasi spręsti smurto/patyčių situaciją, bendrauja su smurto/patyčių dalyviais, jų tėvais

Esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja Vaiko gerovės komisijos sušaukimą, kuri informuoja Lopšelio-darželio direktorių, numato veiksmų planą ir imasi spręsti patyčių situaciją

**GARGŽDŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „NAMINUKAS“
PRANEŠIMAS APIE SMURTA/PATYČIAS**

_____ Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie smurtą/patyčias:	
Kas pranešė apie smurtą/patyčias:	
Kada įvyko smurtas/patyčios (data, val.):	
Kur įvyko smurtas/patyčios:	
Kokia smurto/patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
<ul style="list-style-type: none"> • Žodinės smurtas/patyčios • Fizinės smurtas/patyčios • Kiti pastebėjimai (įrašyti) 	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojamumas:	

Duomenys apie smurto/patyčių dalyvius:

Asmens/ų, <i>patyrusio smurtą/patyčias</i> vardas, pavardė, amžius, grupė	
Asmens/-ų, <i>kuris tyčiojosi</i> vardas, pavardė, amžius, grupė:	
Asmens/-ų, <i>stebėjusio smurtą/patyčias</i> vardas, pavardė, amžius, grupė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su:

Asmens/ų patyrusio smurtą/patyčias:	
Asmuo, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojai:	
Smurto/patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais Lopšelio-darželio darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

**GARGŽDŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „NAMINUKAS“
SMURTO/PATYČIŲ REGISTRACIJOS ŽURNALAS**

F -fizinės
Ž - žodinės
K -kibernetinės
S -socialinės

M - mokinys
S - suaugęs bendruomenės narys

Eil. Nr.	Data	Grupė	Pranešėjo/ų vardas, pavardė, pareigos	Smurto ir patyčių pobūdis: F, Ž, K, S	Smurtą/patyčias patiriantis asmuo (M, S)	Besityčiojantis/ smurtaujantis asmuo (M, S)	Pastabos

